

Nr. 1, aprilie-iunie 2017

ISSN 2558-9687

Împreună în diversitate



**Colegiul Economic
"Anghel Rugină" Vaslui**

CUVÂNT ÎNAINTE

Stimați cititori! Pentru acest an școlar ne-am propus să lansăm revista educațională “Împreună în diversitate!” în format electronic. Sperăm ca parcurgerea articolelor concepute de noi să vină în întâmpinarea așteptărilor dumneavoastră, fiindcă problemele pe care le-am abordat în cuprinsul revistei reflectă preocupările, gândurile și inițiativele noastre în domeniul perfecționării, al consilierii elevilor, al pregătirii lor în vederea orientării pentru o viitoare carieră. Sperăm de asemenea că, indiferent de vârstă sau de disciplina pe care o predați, veți găsi lectura revistei noastre deopotrivă utilă și plăcută, pentru că la realizarea și la redactarea articolelor și-au adus contribuția profesori cu o bogată experiență didactică și pedagogică.

Până la apariția unui nou număr, vă dorim să vă bucurați de toate realizările în plan profesional și personal, precum și de rezultatele elevilor dumneavoastră.

Cu stimă,
Colectivul redacțional al revistei

Colectivul de redacție

Coordonator:

prof. Volocariu Doina

Membri:

prof. Arhire Simona-Gianina

prof. Ciucă Liliana

prof. Chitic Emanuel

prof. Mardare Alina Maria

prof. Munteanu Mariana

prof. Sîrbu Maria-Magdalena

prof. Talpalaru Simona-Alina

prof. Tănasă Alina

Cuprins

prof. Arhire Simona Gianina, prof. Volocariu Doina	<i>Creativity in teaching and learning by using ICT</i>	p. 4
prof. Sîrbu Maria- Magdalena	<i>Perfecționarea continuă – o necesitate a fiecăruia</i>	p. 6
prof. Ciucă Liliana	<i>„Who’s afraid of ICT?”</i>	p. 8
prof. Arhire Simona Gianina	<i>Utilizarea metodelor moderne și tradiționale în predarea – învățarea – evaluarea temei: „Atitudinea puterilor europene prounioniste față de Unirea Principatelor române”</i>	p. 11
prof. Volocariu Doina	<i>La didactique du FLE</i>	p. 16
prof. Muntianu Mariana	<i>Înțelegerea dizabilității</i>	p. 20
prof. Tănasă Alina	<i>Planificarea și implementarea acțiunilor ecologice în industria hotelieră</i>	p. 27
prof. Ciucă Liliana	<i>Metode de învățare centrate pe elev utilizate în cadrul orelor de matematică</i>	p. 31
prof. înv. primar Chitic Florentina	<i>Valențe formative-educative ale metodelor interactive de învățare în grup</i>	p. 39
prof. Chitic Emanuel	<i>Nowadays students – are they aware of the importance of learning? Are good reasons provided to encourage learning?</i>	p. 42

Creativity in teaching and learning by using ICT

**prof. Arhire Simona - Gianina, prof. Volocariu Doina,
Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui**

În perioada 23-29 aprilie 2016, patru profesori de la Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui, Arhire Simona, Volocariu Doina, Ștefan Ionela și Paraschiv Mihaela, au participat la cursul "Creativity in teaching and learning by using ICT", organizat în cadrul Proiectului Erasmus+ KA1 „Who’s afraid of ICT?”, nr. de referință 2015-1-RO01-KA101-014427, derulat în orașul Assen, Olanda, finanțat prin programul Erasmus+. În cadrul cursului profesorii au învățat să folosească diferite programe sau platforme, cum ar fi Scratch, Wiggio sau Prezi.

Pe parcursul celor șapte zile de curs, profesori din șapte țări au avut ocazia să învețe cum să aplice TIC-ul în predare, cu scopul de a face un proces educațional de calitate. După activitățile de început dedicate deschiderii oficiale, prezentarea fiecărei școli participante, familiarizarea cu sistemele de educație a tuturor țărilor participante, profesorii au învățat să folosească diferite programe sau platforme: Scratch, Calameo, Wiggio, Glogster, Soctative, Prezi. Scratch este un limbaj de programare care îi ajută pe copii să creeze propriile povești interactive, animații, jocuri și muzică și să le împărtășească și cu alții. Atunci când copiii realizează proiecte în Scratch, ei învață elemente importante de calcul, în același timp gândesc creativ, sistematic și lucrează colaborativ. Calameo este un program care creează instantaneu publicații web interactive și care are o varietate incredibil de largă de opțiuni și este simplu de utilizat. Dintr-un fișier PDF se pot crea reviste, broșuri, cataloage de vânzări, rapoarte anuale, broșuri de prezentare, etc. Wiggio este o platformă care este proiectată pentru a fi ușor și simplu de folosit și oferă tot ce ai nevoie pentru a lucra productiv fără caracteristici inutile și complicații. Wiggio este utilizat în prezent de către toate tipurile de grupări, inclusiv: grupuri academice (proiecte, grupuri de studiu, clase), cluburi, comitete, organizații non – profit și organizații de caritate, etc. Glogster este o platformă pentru prezentare și învățare interactivă. Acesta permite utilizatorilor să amestece toate tipurile de media de pe o pânză virtuală pentru

a crea postere multimedia, precum și acces la o bibliotecă de angajarea de conținut educațional creat de către studenți și profesori din întreaga lume. Glogster încurajează educația interactivă, în colaborare și de alfabetizare digitală. Socratică ajută la evaluarea elevilor și, prin utilizarea interogării în timp real, profesorul poate avea o perspectivă instantanee asupra nivelului de achiziționare a cunoștințelor. Prezi este o aplicație web prin intermediul căreia se pot concepe prezentări mult mai atractive și mai convingătoare decât cele realizate în Microsoft PowerPoint. De asemenea, profesorii au avut ocazia să viziteze în Assen: Arhiva, Biblioteca și Drethe College, precum și sediul din Assen a Universității din Groningen, pentru a vedea cum se folosește TIC-ul în a-i atrage pe elevi pentru a facilita învățarea.

Perfecționarea continuă – o necesitate a fiecăruia

**Prof. Maria-Magdalena Sîrbu,
Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui**

Se știe că perfecționarea este o cerință care se impune în orice domeniu, nu doar în ideea dobândirii unor noi achiziții de ordin cognitiv, ci și al exersării unor abilități practice, mult mai utile atunci când vine vorba despre activități demonstrative. Acestea din urmă au un impact mai semnificativ asupra auditoriului și contribuie la fixarea mai rapidă a unor aspecte esențiale.

Valorificarea noilor tehnologii a devenit de ceva timp o necesitate și în actul didactic, inclusiv la disciplinele umaniste, pentru că domeniul audio-video captează mai mult atenția elevilor decât suportul teoretic reprezentat de manuale, volume, dicționare sau de fișele de lucru, ceea ce a impus și necesitatea instruirii profesorilor, în ideea inserării mijloacelor TIC în procesul educațional. În acest sens, desfășurarea unor activități de perfecționare a cadrelor didactice de la Colegiul Economic „Anghel Rugină”-Vaslui, în cadrul Proiectului de mobilitate din domeniul educației școlare Erasmus+ KA1 (nr. de referință 2015-1-RO01-KA101-014427), derulat în perioada 1 iunie 2015 – 31 mai 2017 sub titlul **WHO’S AFRAID OF ICT?**, a urmărit să îmbunătățească și să dezvolte în rândul profesorilor participanți o serie de competențe care să faciliteze în actul predării noi abordări ale educației în context european, pentru a spori astfel gradul de atractivitate la orele de curs.

Una dintre mobilitățile desfășurate în perioada 16-20 mai 2016, în cadrul acestui proiect, la **eti** - Malta (*Executive Training Institute*), cursul “Empowerment in ICT Skills”, a oferit profesorilor participanți (Sîrbu Maria-Magdalena, Garabet Diana-Monica și Dumitrașcu Irina) posibilitatea de a se iniția și perfecționa în utilizarea unei serii de programe din domeniul TIC, care să permită: crearea propriului blog, a unui website, pregătirea unor înregistrări audio (utile în timpul lecțiilor), crearea unui chat-room (care să permită discuții și clarificări ulterioare desfășurării orelor de curs), crearea unor exerciții on-line pentru scurte

evaluări la clasă, daunladarea și editarea unor videoclipuri / scurte filme, conceperea unor diverse slide-uri cu animații atractive pentru diferite prezentări.

Parcurgerea acestor teme, pe lângă lucrul efectiv din cadrul orelor de curs, a oferit tuturor posibilitatea de a colabora cu profesori din alte țări (Turcia, Finlanda), de a împărtăși din propriile experiențe didactice, de a oferi modele de activități practice la clasă (în cadrul evaluării finale) și de a se familiariza cu mentalitățile și sistemele educaționale din alte regiuni ale Europei.

Considerăm că schimburile de experiență sunt oricând binevenite, mai ales atunci când acestea se concretizează în crearea și punerea în practică a unor noi instrumente de lucru la clasă, care să sporească interesul participării și implicării elevilor la orele de curs.

„Who’s afraid of ICT?”

**prof. Ciucă Liliana,
Colegiul Economic ”Anghel Rugină” Vaslui**

La nivel mondial, problemele cu care se confruntă sistemele de educație au impus necesitatea modificării paradigmei educaționale. Astfel, se vorbește despre investițiile în educație și formare profesională pentru a permite și facilita învățarea de-a lungul întregii vieți. În toate domeniile, dezvoltarea resurselor umane reprezintă o necesitate, fiecare individ trebuie să-și actualizeze competențele profesionale, pentru a se adapta schimbărilor sociale, economice, politice, culturale etc. Calitatea actului educațional și a actului managerial, în instituțiile de învățământ preuniversitar, este condiționată într-o mare măsură de profesionalismul cadrelor didactice. Profesorii joacă diverse roluri într-o unitate școlară: manageri de școală, manageri ai clasei, manageri ai timpului alocat proiectării activităților, etc.

Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui derulează în perioada 1 iunie 2015 – 31 mai 2017 Proiectul de mobilitate în domeniul educației școlare Erasmus+ KA1 cu titlul „Who’s afraid of ICT?” aprobat cu numărul de referință 2015-1-RO01-KA101-01442. Scopul proiectului este acela de a îmbunătăți și de a dezvolta noi competențe în rândul unui număr de 24 de profesori care predau diferite discipline teoretice cu scopul de a implementa noi abordări ale educației în context european, centrate pe dezvoltarea de competențe cheie în rândul elevilor, crescând, astfel, atractivitatea orelor de curs. Se urmărește astfel producerea unei schimbări majore la nivelul instituției în modul de predare-învățare-evaluare adaptat la noile standarde educaționale pe plan european, în contextul dezvoltării accentuate a unui învățământ digital.

În cadrul proiectului 3 cadre didactice care predau la această unitate de învățământ: Ciucă Liliana, Litră Corina și Nicu Cristina au participat la un curs de formare oferit de Cervantes Training, SL din Alcalá de Henares- Madrid- Spania în cadrul primului flux. Se urmărește astfel producerea unei schimbări majore la nivelul instituției în modul de predare-învățare-evaluare adaptat la noile standarde educaționale pe plan european, în contextul dezvoltării accentuate a unui învățământ

digital. Ciucă Liliana, Litră Corina și Nicu Cristina au participat la un stagiu de perfecționare în Spania, denumit „Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning” oferit de Cervantes Training, SL din Alcalá de Henares- Madrid- Spania. Timp de șapte zile, mai mulți participanți din Grecia, Lituania, Turcia, Norvegia, Cipru, Polonia și România au aprofundat metode moderne de predare folosind diverse metodologii bazate pe munca de colaborare. Conținutul cursului nu a fost limitat la profesorii de o anumită disciplină, din contră, a fost destinat atât profesorilor de gimnaziu, cât și celor de liceu cu dorința de a crește competența lor în utilizarea unei metodologii practice, care aduce tehnologia în sala de clasă. Scopul cursului a fost de a permite participanților să utilizeze TIC în procesul instructiv-educativ prin munca bazată pe colaborare. Participanții la curs au învățat despre cum se pot folosi WebQuest, Web 2.0, Blog, Twitter, proiectele eTwinning în lecții, precum și despre utilizarea și crearea metodologiei de predare digitală. Profesorii au devenit încrezători și suficient de competenți pentru a crea lecții bazate pe munca în echipă, pe colaborare și cooperare, pe creativitate și inovare prin utilizarea TIC.

Într-un alt flux al proiectului, trei cadre didactice care predau la această unitate de învățământ: Ciucă Liliana, Nicu Cristina și Nițică Mihaela au participat la un curs de formare denumit „EMPOWERMENT IN ICT SKILLS – MAKING USE OF TECHNOLOGY TOOLS” în perioada 03.10.16 - 07.10.16, oferit de Executive Training Institute Malta în cadrul proiectului „Who’s afraid of ICT?”. Timp de șapte zile, mai mulți participanți din Suedia, Turcia, Polonia și România au aprofundat metode moderne de predare folosind diverse metodologii bazate pe munca de colaborare. Conținutul cursului nu a fost limitat la profesorii de o anumită disciplină, din contră, a fost destinat atât profesorilor de limbi moderne, de istorie sau geografie, cât și celor de matematică cu dorința de a crește competența lor în utilizarea unei metodologii practice, care aduce tehnologia în sala de clasă. Scopul cursului a fost de a permite participanților să utilizeze TIC în procesul instructiv-educativ. Participanții la curs au învățat cum se pot crea pagini Web, cum își pot crea propriul lor blog, cum pot face lecțiile mai atractive folosind programe ca Hotpotatoes sau cum pot folosi fișierele audio la lecții. Astfel, prin participarea la acest curs, profesorii participanți pot crește numărul de activități didactice în care să integreze metode interactive, centrate pe dezvoltare de competențe cheie în cadrul activităților de învățare-predare-evaluare.

Pogramelor de perfecționare la nivel european sunt utile atât pentru formarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice dar și pentru că facilitează transmiterea către elevi a informațiilor referitoare la sistemul educațional din uniunea europeană. Elevii pe

care îi educăm vor trăi, vor lucra în spațiul UE și vor intra în competiție cu alți tineri europeni care beneficiază de un alt tip de educație. Ca urmare, este necesar ca profesorii români să fie pregătiți să ofere elevilor o educație europeană și să participe activ la formarea generației noi.

***Utilizarea metodelor moderne și tradiționale în predarea – învățarea – evaluarea temei:
„Atitudinea puterilor europene prounioniste față de Unirea
Principatelor române”***

**prof. Arhire Simona Gianina,
Colegiul Economic ”Anghel Rugină” Vaslui**

Așadar, scopul predării-învățării istoriei este ca profesorul să stăpânească modalitățile specifice, concrete de elaborare a tuturor componentelor procesului de predare-învățare a istoriei în funcție de obiectivele de atins, să convertească obiectivele operaționale în criterii de evaluare, să organizeze rațional învățarea istoriei, în funcție de elevi și în folosul lor, să vadă fiecare componentă în legătură cu toate celelalte, să considere și să trateze fiecare lecție ca reprezentând un sistem coerent, flexibil, adaptat situațiilor școlare.

Școala urmărește dezvoltarea largă a personalității elevului. În acest cadru, istoria, „prin transmiterea unui volum de cunoștințe în informarea elevilor”¹, asupra trecutului, dar mai ales, în „formarea capacității de interpretare, de înțelegere și de acțiune”² are un rol important. Mihail Kogălniceanu considera istoria „cartea de căpetenie a naționalității noastre. Într’însa vom învăța ce am făcut și ce avem să mai facem, printr’însa vom prevedea viitorul, printr’însa vom fi român, căci istoria este necesară «căci prin ea» se poate ști dacă un popor propășește sau dacă se împovărează. Întrebați dar istoria și veți ști ce suntem, de unde venim și unde mergem”³.

La clasa a X-a, Unirea Principatelor Române se studiază în cadrul capitolului: *State naționale și multinaționale în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, iar la clasa a XII-a în cadrul capitolului: *Statul și politica*. Faptele și evenimentele sunt prezentate cronologic, într-o manieră strict istorică, fără o abordare interdisciplinară care ar fi dat prilejul să fie valorificată literatura epocii Unirii.

¹ Călin Felezeu, *Didactica istoriei*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000, p.45;

² *Ibidem*, p.46;

³ Alexandru Zub, *Mihai Kogălniceanu – istoric*, Ed. Junimea, Iași, 1974, p. 259;

Din analiza programelor și a manualelor alternative, reiese clar că perioada premergătoare Unirii Principatelor, unirea și domnia lui Alexandru I. Cuza, sunt teme bine reliefate, ceea ce demonstrează importanța studierii acestora. Rolul profesorului de istorie este foarte important deoarece învățământul modern este chemat să ofere elevilor, „o imagine autentică, unitară și tot mai profundă a realității”.⁴ Acest lucru, poate fi realizat printr-o organizare a conținutului învățământului în viziune interdisciplinară, pentru a sparge granițele dintre disciplinele independente, și pentru a se raporta la problematici, concepte și metodologii comune.

II. Metode tradiționale și moderne de predare – învățare folosite în cadrul temei

II. 1. Metode tradiționale

a) *Povestirea* – este o formă de expunere cu caracter narativ și descriptiv a faptelor istorice. Căldura unei povestiri se degajă din cuvintele întrebunțate și din tonul folosit. Ele generează emoții, vibrații puternice și convingeri, angajează imaginația și afectivitatea, fixează acțiuni memorabile din istorie și fixează tablouri, cultivă sentimente de admirație sau dezaprobare, oferă modele de conduită.⁵

b) *Descrierea* – este o formă integrată în cadrul povestirii prin descrierea unor personaje, prezentarea prin cuvinte a unor locuri istorice, prezentarea unor obiecte. În cadrul activităților cercului de istorie dedicate Unirii Principatelor Române, putem cere elevilor să descrie monumentele unioniste din județele Iași, Bacău, Vaslui, Galați și Vrancea: „Palatul de la Ruginoasa”, „Statuia domnitorului AL. I. Cuza din Piața Unirii, Iași”, „Muzeul Unirii din Iași”, „Muzeul de istorie naturală din Iași”, „Conacul Răducanu – Rosetti din Căiuți”, Bacău – frecventat de unioniști, de asemenea „Casa Tuduri” din Bârlad, Casa memorială „Costache Negri” din fosta comună Mânjina, Galați, statuia lui AL. I. Cuza din Focșani, Casa memorială „Moș Ion Roată” din comuna Câmpuri, jud. Vrancea etc.

II.1.2. Conversația didactică

La clasa a XII-a, în procesul de predare-învățare, prin dialogul euristic vor fi valorificate informațiile deja existente în mintea elevilor, referitoare la generația pașoptistă.

Ex.1: Care au fost reprezentanții generației pașoptiste și cum au contribuit ei la deșteptarea conștiinței naționale?

Ex.2: De ce înfăptuirea Unirii era atât de importantă pentru societatea românească?

⁴ Nicolae Oprescu, *Psihopedagogie*, București, 1995, p.257;

⁵ Gh. Tanasă, *op.cit.*, p.67;

II.1.3. Demonstrația

O altă metodă tradițională prin care profesorul dovedește o realitate, un fenomen sau proces pe baza unui material concret, intuitiv, care în urma unor exemple, argumente logice și acțiuni practice care favorizează cunoștința⁶. De exemplu, la tema noastră, se pot folosi texte din opere literare, care să demonstreze că literatura de dinainte de unire, a contribuit la trezirea conștiinței naționale. În manualul de clasa a VIII-a de la Editura *Humanitas Educațional*, există o strofă din poezia lui Vasile Alecsandri: *Hora Unirii* și o strofă din poezia lui Andrei Mureșanu: *Un răsunet*:

„Deșteaptă-te române din somnul cel de moarte
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soartă
La care să se-nchine și cruzi tăi dușmani”.⁷

Toate evenimentele importante care s-au desfășurat în perioada premergătoare Unirii Principatelor, dar și după îndeplinirea acestui deziderat au fost surprinse în operele și scrierile militante ale generației pașoptiste. Folosind fragmente din aceste creații, profesorul are posibilitatea de a-și întări explicațiile cu exemple concrete, acestea fiind cu atât mai importante cu cât surprind evenimentul respectiv așa cum a fost el trăit și simțit de scriitorul respectiv, de cele mai multe ori participant la evenimentele vremii.

II.1.4. Discuția și dezbaterrea

În predarea-învățarea temei noastre, pot fi utilizate cu succes *discuția și dezbaterrea*, pe care Ghe. Tanasă le consideră „variante ale conversației”⁸, în timp ce Ioan Cerghit și Ștefan Păun, metode aparte.

Discuția reprezintă un schimb reciproc și organizat de idei între profesor și elev pe o temă dată, cu scopul de a examina, aprofunda de a se informa despre date, concepte, noțiuni, evenimente istorice ...”⁹ de exemplu, la tema noastră se poate aplica discuția în cadrul orelor de curs, dar și în cadrul cercului de istorie legate de personalitatea lui Al. I. Cuza. În felul acesta elevii înțeleg mai bine rolul creațiilor literare în dezvoltarea conștiinței naționale, în susținerea lupte pentru Unirea Principatelor, dar și în creionarea unui portret-simbol pentru „Domnitorul Unirii”.

⁶ Ștefan Păun, *op.cit.*, p.143;

⁷ Sorin Oane, M. Ochescu, *Istorie- manual pentru clasa a VIII-a*, Ed. Humanitas Educațional, București, 2005, p.109;

⁸ Ghe. Tanasă, *op.cit.*, p.76;

⁹ Ștefan Păun, *op.cit.*, p.142;

Dezbaterea „are înțelesul unei discuții pe larg asupra unei probleme, de cele mai multe ori controversate, urmărindu-se influențarea convingerilor, atitudinilor și conduitei participanților.”¹⁰ Spre exemplu, la tema tratată de lucrarea de față, se poate porni o dezbatere de la spusele lui Mihail Kogălniceanu: „Nu greșalele lui l-au răsturnat, ci faptele lui cele mari ...”¹¹. Elevii trebuie să dezbată, folosindu-se pentru argumentare de creații din folclor și modul în care era văzut de cei ce făceau parte din monstruoasa coaliție, care au încercat prin toate mijloacele să-l îndepărteze pe Cuza de tronul Principatelor Unite.

O altă temă poate fi legată de reforma agrară. Elevii vor fi împărțiți în două grupe care vor trebui să vină cu argumente pro și contra reformei realizate în anul 1864. Pentru echipa afirmatoare, pot fi folosite texte cum ar fi: „Cuza, săracul, ală domn! El a făcut multe bunătăți pentru noi și ne-a iubit mai abtîr ca un părinte. De nu era el, nu mai aveam azi pămînt și tot clăcași era să murim”¹², sau „Foaie verde mărgărint / Doamne, coboar pe pămînt / Și vezi Cuza ce-a făcut / Că ne-a dat pămînt la toți / Să nu mai fim slugi la hoți / Și ne-a scăpat din nevoi / De robie la ciocoi !”¹³ Echipa negatoare, la rândul ei, poate folosi texte cum ar fi: „Nici cînd cu Cuza n-o dat la mulți pămînt. O zi că ba o fost coșerari, ba pădurari, prisăcari, și nu le-o dat”¹⁴ sau „Dacă le-a dat pămînt, nu le-a mai dat nimic. Nu țineau mult la Cuza; dacă le dăduse pămînt era greu de plătit; munca ieftină, ce brumă aveau de bucate, se vindeau cu prețuri puține”.¹⁵

II.2. Metode de dată recentă

II.2.1. Problematizarea

Problematizarea este o altă metodă deosebit de importantă în procesul didactic. Prin situațiile problemă pe care le presupune această metodă, „se accentuează dialogul, se trezește curiozitatea elevilor pentru conținuturi, noțiuni, concepte”¹⁶.

Exemple de situații problemă:

1. La lecția: *Unirea Principatelor Române*, poate fi formulată următoarea problemă:
„Alexandru Ioan Cuza a abdicat sau a fost detronat, la 11 februarie 1866”?
2. „Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, la 24 ianuarie 1859, a încălcat sau nu Convenția de la Paris”?

¹⁰ Călin Felezeu, *op.cit.*, p.174;

¹¹ Marin Mihalache, *Cuza Vodă*, Ed. Tineretului, București, 1967, p. 239;

¹² *Cuza Vodă în tradiția populară*, antologie de literatură folclorică alcătuită de V. Alecsandri, Ed. Eminescu, București, 1970, p.82;

¹³ *Ibidem*, p.77;

¹⁴ *Ibidem*, p.83;

¹⁵ *Ibidem*, p.85;

¹⁶ Ștefan Păun, *op.cit.*, p.151;

3. Se spune că Alexandru Ioan Cuza, a semnat certificatul de naștere dar și de maturitate a statului modern român. Cum se explică atunci, modul în care a acționat „monstruoasa coaliție”, în contradicție cu popularitatea de care se bucura domnitorul în rândul poporului?”

II.2.2. Învățarea prin descoperire

Ca și demonstrația, învățarea prin descoperire a istoriei „a apărut ca reacție împotriva excesului folosirii metodelor verbale și este o metodă specifică istoriei”.¹⁷

Învățarea prin descoperire se bazează pe texte din manual, izvoare și documente istorice, fotografii, hărți istorice etc. Sarcinile didactice stabilite de profesor trebuie să pună elevul în fața unei activități de cunoaștere. Munca elevilor, în aparență independentă, este dirijată de profesor, pas cu pas în clasele gimnaziale, până la independența totală în clasele de liceu.

¹⁷ *Ibidem*, p.93;

La didactique du FLE

prof. Volocariu Doina,

Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

« La didactique du FLE ou la méthodologie de l'enseignement – apprentissage se définit comme une branche de la didactique générale. Tandis que la première étudie les problèmes de l'enseignement-apprentissage sous leurs aspects les plus généraux, la deuxième s'organise comme une didactique spéciale mettant l'accent sur les méthodes, les procédés et les techniques d'enseignement.»¹⁸

Les notions fondamentales à valeur opérationnelle dans la didactique du FLE sont : l'enseignement-apprentissage, les méthodes, les procédés et les techniques.

Plusieurs chercheurs ont étudié la didactique et ont réussi à dégager les acquisitions nouvelles et à montrer la voie à suivre pour relier les développements théoriques à l'activité enseignante.

La didactique du FLE, nommée aussi la glottodidactique est une discipline autonome qui s'occupe avec l'étude du système d'enseignement/apprentissage ayant son propre appareil conceptuel, ses propres méthodes d'investigation et un corpus de données systématiques. Le plus important est l'aspect interdisciplinaire et on ne peut pas ignorer ses interactions avec d'autres disciplines scientifiques telles que la linguistique, la psychologie de l'enseignement, la psycholinguistique, la pédagogie, la sociologie de l'enseignement, la cybernétique, etc.

À partir des objectifs on peut parler d'une glottodidactique théorique, dont « l'objectif est d'élaborer des modèles du processus didactique » et d'une glottodidactique appliquée, qui se donne pour tâche « la structuration de l'ensemble de connaissance qui doivent être transmises aux enseignés (le syllabus) ainsi que la mise en place des techniques appropriées

¹⁸ Dragomir, Mariana, *Considérations sur l'enseignement-apprentissage du Français Langue Étrangère*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001, p. 5

de transmission ». ¹⁹

On doit souligner que les langues étrangères occupent indubitablement une place de premier ordre dans la formation intellectuelle d'un être humain, quels que soient son métier et le pays où il vit. C'est l'une des exigences de la vie contemporaine qui ne peut se concevoir en l'absence de moyens efficaces de communication entre les gens de la planète. Les langues de circulation internationale les plus parlées sont: l'anglais, le français, l'allemand, l'espagnol, l'italien, la russe.

Quelles seront, dans ce nouveau contexte, la place et la portée du français? Le problème intéresse non seulement les linguistes et les didacticiens, mais aussi les spécialistes des domaines les plus variés, depuis l'économie et le droit, jusqu'aux sciences politiques, à la philosophie, à l'informatique et même aux sciences exactes. Il ne nous est pas indifférent dans quelle langue nous nous exprimons et communiquons avec nos homologues. Voilà pourquoi la perspective inter- et pluridisciplinaire est appelée à fournir de nouvelles solutions.

Dans notre pays, la plupart des lycées ont une orientation spécialisée dans un certain domaine, ce qui entraîne des modifications pas du tout négligeables en ce qui concerne le statut des langues étrangères dans l'ensemble du processus d'instruction et en ce qui concerne le rôle et les attributions du professeur de langues. Celui-ci ne peut plus se limiter à être tout simplement professeur de langues, mais doit acquérir un minimum d'initiation dans le domaine respectif, en fonction du profil de chaque classe (par exemple: mathématiques – informatique, comptabilité, tourisme, administration publique) afin de faire face aux problèmes avec lesquels il est obligé de se confronter: manuels spéciaux, terminologie spécialisée, structures mentales des élèves. D'autre part, la méthodologie de l'enseignement des langues subit des changements perpétuels –auxquels le professeur doit savoir s'adapter–grâce aux progrès continuels du savoir humain: l'explosion d'information, la technologie de plus en plus avancée. Tout cela fait que le professeur de langues ne soit plus le même qu'il y a cinquante ans et même vingt ans. ²⁰

Les problèmes spécifiques de l'enseignement du français langue étrangère (FLE) recourent en bonne partie ceux de l'enseignement des langues étrangères en général ainsi que du processus pédagogique dans son ensemble.

De nos jours il est très difficile d'être professeur. « Est-ce qu'on peut apprendre à être professeur? Est-ce un don ou un acquis? Est-ce un art ou une science? Est-ce que la

¹⁹ Cristea, Teodora, *Linguistique et techniques d'enseignements*, București, Universitatea din București, Facultatea de Limbi Străine, 1984, p. 34 – 35

²⁰ Mureșanu Ionescu, Marina, *L'enseignement du français langue étrangère*, Iași, Institutul European, 2007, p. 5-6

préparation théorique, si rigoureuse soit-elle, nous aide à devenir un meilleur praticien? Autant de questions que les professeurs et les formateurs de professeur ne cessent pas de se poser, autant de questions qui insinuent un certain doute quant à la méthodologie des langues vivantes, en lui assignant souvent un statut ambigu. Malgré ces difficultés dont tous ceux qui travaillent dans ce domaine sont conscients, les recherches pédagogiques sont en plein essor, le problème de la formation des professeurs (de langues, en l'occurrence) jouit d'un intérêt toujours croissant de la part des spécialistes. Même si on est devant l'incertitude, il faut toujours être prêt à tout remettre en question, il faut toujours refaire le chemin, apprendre comment s'apprend ce que l'on enseigne. La didactique de l'avenir ne peut être qu'une didactique ouverte et plus rigoureuse en même temps. »²¹

Au-delà de la problématique liée aux approches à choisir dans l'interprétation d'une culture, se pose une autre question: quels contenus sélectionner dans un cursus d'enseignement d'une langue et d'une culture étrangères? Le choix s'impose, car, dans toute société, on peut déceler une variété de pratiques culturelles.

On doit souligner qu'une culture ne peut être considérée une réalité homogène, mais plutôt une réalité composée de cultures. Pour accéder à la compréhension d'une culture, il est nécessaire de repérer et de maîtriser ses lois de fonctionnement, d'utiliser des critères de classement de ses pratiques sociales, afin de pouvoir reconstruire un tableau général des comportements, où chacun détient une valeur différente.

En ce qui concerne les objectifs à atteindre dans l'enseignement de la civilisation, il est parfois impossible et inutile de vouloir faire acquérir à un étranger la compétence culturelle indigène. On ne demandera pas à un étranger de reproduire les comportements des autochtones, il devra plutôt savoir les décoder et les comprendre. Cette activité d'interprétation requiert un regard aigu que le natif ne possède pas, du fait de son adhésion à un ordre symbolique qu'il a intériorisé dès l'enfance.

L'étendue et la complexité du domaine laissent prévoir un approfondissement ultérieur et de nouvelles perspectives.

Par-delà les réflexions théoriques, au moment de passer à une phase opératoire, il est nécessaire de se poser le problème des finalités et des objectifs dans un enseignement de la culture.

Il ne s'agit pas de donner à l'étranger une compétence culturelle identique à celle du natif: l'acquisition d'une compétence de communication en langue étrangère s'effectue par un

²¹ Mureșanu, Marina, *La didactique du français langue étrangère*, Iași, Editura Universității « Al. I. Cuza », 1987, p. 2 -3

processus de socialisation tenant compte de la langue maternelle et des notions, concepts, attitudes et valeurs adoptées par l'apprenant au sein de sa société d'origine et plus particulièrement dans son environnement social propre.²²

L'objectif en ce qui concerne la langue étrangère n'est pas uniquement pragmatique: offrir aux apprenants les moyens pour organiser leur discours de façon cohérente et interagir facilement avec des étrangers; il doit aussi et surtout intégrer la dimension formative: développer un sentiment de relativité de ses propres certitudes, qui aide les élèves à supporter l'ambiguïté de situations et de concepts appartenant à une culture différente.

Une éducation interculturelle vise à l'acceptation du sentiment d'insécurité causé par l'inconnu et à la capacité de généraliser des expériences vécues, sans tomber dans le piège du stéréotype. C'est une tâche spécifique de la didactique des langues, puisque la prise de conscience de la société étrangère, dans sa réalité actuelle et dans son arrière-plan historique, se trouve étroitement liée à l'apprentissage et à l'utilisation de la langue dans la communication réelle, en dehors de la salle de classe.

Devant la complexité des problématiques évoquées, nombre de questions fondamentales se posent : les approches citées et les disciplines mentionnées, qui décrivent et analysent la culture, n'ont pas été conçues pour être appliquées dans une situation didactique. Il est donc nécessaire de les interroger en gardant toujours à l'esprit la spécificité du contexte de départ.

« L'interdisciplinarité ne doit pas être conçue comme une accumulation de savoirs différents sur le même objet. Les diverses perspectives selon lesquelles cet objet peut être abordé ne doivent jamais effacer ses caractéristiques propres : il est nécessaire de cerner et de définir tous les aspects inhérents au problème qu'on veut éclairer, ainsi que les objectifs à atteindre, les hypothèses à vérifier et les procédés d'évaluation des résultats. »²³

« La didactique doit être créatrice pour que l'enseignement soit équitable. Le public global n'existant que pour des raisons commerciales, tout enseignement du français doit se faire sur objectifs spécifiques et répondre aux besoins identifiés chez le public tout en s'adaptant au contexte local dans lequel l'apprentissage sera mis en place. »²⁴

²² Castellotti, Véronique, *La formation des enseignants de langue*, Paris, CLE International, 1995, p. 88

²³ Castellotti, Véronique, *La formation...*, *op. cit.*, p. 89

²⁴ Lemeunier-Quéré, Megali, *Créer du matériel didactique*, in *Le Français dans le monde*, no. 331, janvier – février, 2004, p. 29

Înțelegerea dizabilității

„Viața înseamnă a transforma constant în lumină și în flacără tot ceea ce suntem și tot ce întâlnim”, **Friedrich Nietzsche**

**prof. Muntianu Mariana,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui**

Obiectiv vorbind, dizabilitatea este o parte a realității noastre, este ceva cu care toată lumea se confruntă în mod normal cel puțin o dată în viață - fie venim în contact prin intermediul cuiva apropiat sau fie ni se întâmplă personal, pe un termen mai lung sau mai scurt, cu o complexitate mai mult sau mai puțin pronunțată. În consecință, nu putem spune despre dizabilitate că este, în general, ceva foarte neobișnuit.

În ciuda acestui fapt, nu există întotdeauna o interacțiune ușoară cu persoanele cu diferite dizabilități. Reacțiile incomode nu apar neapărat din răutate, ci din cauza lipsei de experiență, pentru că nu există un exemplu pozitiv, sau din ignoranță. Excluderea "funcționează" în ambele sensuri: în primul rând pentru persoana cu handicap din motive evidente, dar, de asemenea, pentru cealaltă persoană, pentru că el/ea se retrage în ignoranță.

În cazul în care una dintre persoane este tânără și lipsită de experiență în acest domeniu, ar fi util să existe un mic ajutor. Atunci când există o dorință de interacțiune socială cu o persoană cu dizabilități, de obicei, doar câteva idei pot fi suficiente și se pot dovedi foarte utile. Unii oameni consideră că a avea o dizabilitate poate merge mai departe decât ceea ce considerăm în mod uzual prin sensul termenului în general, spre exemplu:

- Dacă ești timid în comunicare sau nu prea știi cum să porți o comunicare deschisă cu alte persoane;
- Când ai o condiție care te face să te simți inconfortabil;
- Lipsa de cunoștințe (un handicap nu cunosc limba vorbită a țării pe care o vizitează);
- Oboseală sau rezistența redusă la efort

- Condiții respiratorii (datorate bolilor de inimă, astm, sensibilitate la stres, efort sau expunerea la cantități mici de praf sau fum, arome și produse parfumate, agenți de curățare);

O dizabilitate este o condiție care poate fi cauzată genetic, de un accident, de o boală sau o traumă, condiție care poate limita abilitățile unei persoane precum vederea, auzul, vorbirea, mobilitate sau funcția cognitivă. Unele persoane cu dizabilități au una sau mai multe limitări.

Un handicap este o constrângere fizică sau una legată de atitudine, care-i este impusă unei persoane, indiferent dacă acea persoană are sau nu o dizabilitate. Oamenii sunt ființe sociale iar interacțiunea este un proces natural de zi cu zi, indiferent de diferențele dintre noi. Dacă te întâlnești cu o persoană cu dificultăți de vedere (nevăzător), în primul rând identifică-te verbal. Dacă vă cunoașteți deja sau dacă v-ați mai întâlnit înainte, reamintește-i în ce context, persoana nu are indicii vizuale pentru a-și reîmprospăta memoria. Un mediu zgomotos sau întunecat, sau oameni care vorbesc în același timp, ar putea îngreuna participarea la conversație a persoanelor care au o deficiență de vorbire, auz sau de vizibilitate. Atenție, o persoană cu sensibilitate chimică pronunțată poate avea o reacție la fum, parfumuri, produse de curățare, sau la alte forme de toxine din mediul înconjurător. **Scott Hamilton** afirmă că *“Singura dizabilitate în viață este o atitudine negativă.”* Mulți oameni se simt inconfortabil în jurul persoanelor cu dizabilități, nu din cauza dizabilității în sine, ci pentru că nu știu cum să se comporte atunci când sunt în prezența unei persoane cu deficiențe. Trebuie să înțelegi că o persoană cu dizabilități este exact ca orice altă persoană, ca tine și ca mine. El/ea are aceleași aspirații interioare, aceleași temeri, are aceleași simțiri, trăiri și nevoi ca tine. *„Ceea ce nu apreciezi.. pierzi! Si ce pierzi.. apreciază altul de doua ori mai mult!”*

Noi, toți, țintim spre obiective similare. Singura diferență este că unele persoane au mai multe limitări, sau alte limitări, față de altele. Regulile de etichetă privind persoanele cu dizabilități sunt în mare parte aceleași ca și regulile generale ale bunelor maniere în societate. Comunicarea ar trebui să decurgă cât mai natural posibil. Desigur, există unele aspecte care trebuie luate în considerare pentru a evita situațiile incomode, a nu ofensa pe cineva sau de a nu risca să fim nepoliticoși. Așa cum au afirmat marii înțelepți *„Când urci pe scara vieții, nu uita să dai bună ziua la toată lumea, că atunci când vei coborâ să aibă cine să-ți răspundă”*.

Eleții cu dificultăți de limbaj și vorbire - Aceasta poate fi datorată din incapacitatea

de a articula sunetele, sau ca o problemă de înțelegere sau de redare a gândurilor în cuvinte scrise sau vorbite. Dificultatea nu poate fi observată imediat, deoarece unii oameni au un limbaj corect și înțeleg bine, vorbesc despre rezultate concrete, dar au mari probleme în chestiuni abstracte. Deoarece învățarea normală implică în mod considerabil comunicarea, în special prin vorbire, orice dificultate în această arie poate conduce la izolare și stres. Limbajul joacă un rol critic în modelarea gândurilor, credințelor și sentimentelor noastre, este un instrument puternic, așa că ar trebui să fie utilizat în mod corespunzător încât să:

Eticheta:

- alegem cuvintele/nu facem remarci personale, ofensatoare sau nepotrivite.
- evităm cuvintele sau frazele care pot forma o percepție eronată asupra persoanelor cu dizabilități.
- ne uităm întotdeauna direct la persoana cu care vorbim
- tratăm persoanele cu dizabilități cu demnitate și respect, nu cu condescendență și milă
- nu vorbim de sus persoanelor cu dizabilități și nu te purta cu adulții de parcă ar fi copii.
- încurajăm persoana să-și exprime opiniile - dacă persoana este un copil, ascultă-l și încurajează-l.
- folosim un ton normal al vocii – ridicarea vocii provoacă confuzie, iar dacă persoana nu înțelege te va atenționa.
- nu ocupăm locurile special amenajate în autobuz,
- nu folosim toaletele accesibile, nu parca în parcurile sau alte spații rezervate și destinate utilizării de către persoanele cu dizabilități

Strategii:

- Recunoașteți potențialul elevului – au o problemă de vorbire nu un IQ scăzut.
- Elevii cu astfel de dificultăți pot găsi meditarii/tutori individuali sau un alt grup care lucrează mai mult provocând și vor avea nevoie de timp pentru a câștiga încredere.
- Stresul adesea exacerbează problema, încurajați și oferiți-le mult sprijin

Atunci când vorbești cu o persoană care nu aude sau folosește un aparat auditiv, ține cont de următoarele:

- Pentru a atrage atenția unei persoane care are dizabilități de auz, atinge ușor persoana pe umăr sau pe mână;
- Când vorbești cu cineva care are o dizabilitate de auz, fi mereu așezat cu fața spre interlocutor și vorbește rar și clar pentru a vedea dacă aceasta poate citi pe buze.
- Cu anumite persoane te-ar ajuta să simplifici propozițiile și să utilizezi mai mult expresiile și limbajul corpului;

- Dacă ai observat că o persoană poartă un aparat auditiv, nu ridică vocea decât dacă persoana îți solicită acest fapt.

Când întâlnești pe cineva cu o dizabilitate de învățare, de inteligență, sau a funcției cerebrale, ai în vedere următoarele:

- Păstrează comunicarea simplă, încearcă să folosești propoziții scurte și întrebări pentru o claritate mai bună;
- Concentrează-te pe un singur subiect odată;
- Lasă-i timp suficient interlocutorului pentru a răspunde, a pune întrebări și a clarifica comentariile tale;
- Concentrează-te asupra persoanei atunci când îți răspunde și acordă atenție folosirii limbajului corpului;
- Dacă este cazul, repetă mesajele primite, pentru a confirma înțelegerea reciprocă;
- În cazul în care este necesar, consolidează informațiile cu imagini vizuale;
- Limitează utilizarea sarcasmului și a ironiei fine.

Atunci când comunică cu cineva cu probleme de vedere, ia în considerare următoarele sugestii:

- Vorbește pe un ton normal al vocii - de obicei, o persoană cu deficiențe de vedere are auzul bine dezvoltat;
- Anunță atunci când te deplasezi dintr-un loc în altul și când conversația s-a încheiat;
- Când oferi locul unei persoane cu deficiențe de vedere, pune mâna persoanei pe spatele sau brațul scaunului.
- Anunță persoana dacă pleci, astfel încât ea să nu continue să îți vorbească după ce ai plecat.

Elevii cu dificultăți ale sănătății mintale - De multe ori efectul opus al acestora le poate afecta condiția, uneori mai mult decât boala în sine. De exemplu, un elev poate fi afectat de oboseală sau stres sau medicamentele pe care le ia ce îi pot determina slăbiciune și/sau slabă concentrare. Elevii cu dificultăți ale sănătății mentale adesea suferă de lipsa autoconfidenței, astfel pot câteodată deveni necomunicativi datorită neînțelegerii sarcinilor. Evaluarea, în particular evaluările formale și examinările pot fi foarte stresante pentru elevi, acest lucru poate duce la scăderea performanțelor. Practica și asigurările verbale pot ajuta elevii să treacă peste anxietate. Drogurile folosite pentru controlul diferitelor boli și condiții medicale au nevoie să fie bine cunoscute pentru a se cunoaște și efectele adverse. Profesorii

trebuie să discute aceste lucruri cu elevii lor pentru a evita apariția unor surprize neplăcute la teste sau evaluări. O mare considerație trebuie acordată și unor prelungiri de cursuri.

Eticheta:

- Evitați să discutați condiția elevului în fața celorlalți elevi – respectați confidențialitatea.
- Fiți discret, nu faceți un caz din elevii care trebuie să părăsească sala pentru puțin timp, de exemplu să mănânce în timpul orei sau facă drumuri dese pentru a rezolva nevoile personale.
- Unii elevi au nevoie de spațiu privat pentru a-și lua medicamentele sau face injecții; alții au nevoie de un spațiu pentru odihnă.

Strategii:

- Stresul sau presiunea care apare în noile situații îi pot afecta, spre exemplu, pe cei ce suferă de astm. Încercați să faceți elevii să se simtă bineveniți, liniștiți și încrezători.
- Mediul fizic îi poate afecta, în special anumite condiții, ca de exemplu praf, fum, igrasie pot declanșa un atac asmatic. Elevii obișnuiesc să aibe medicația cu ei,
- Elevii pot fi forțați să lipsească la ore de curs datorită unor probleme de sănătate.
- Profesorii îi pot ajuta, prin punerea la dispoziție a unor elevi asistenți, care îi vor ajuta cu materialele de curs, asigurându-se că au primit notițele de curs.

Dizabilități ascunse denumită și dizabilitate invizibilă, o deficiență ascunsă vederii poate împiedica eforturile unei persoane de a-și îndeplini activitățile cotidiene, cum ar fi mersul la școală, la muncă, socializare... O persoană ar putea avea probleme în a urmări o conversație, ar putea să refuze să scrie sau să citească, ar putea avea o cerință care să sune un pic straniu, sau ar putea să spună ori să facă ceva ce poate părea nepotrivit. Acea persoană poate avea un handicap ascuns, cum ar fi alergiile, astmul, un handicap de învățare, leziuni traumatiche cerebrale, retard mintal, sau boli psihice, sensibilitate mai mare la anumite mirosuri sau substanțe, etc. Nu face presupuneri cu privire la persoană sau la dizabilitatea ei. Fii cu mintea deschisă! „*Cunoaște ce e bine și ce-i rău în tine însuși! Fericit e omul care cunoaște aceasta.*” **Sfântul Serafim de Sarov.**

Reguli generale

- Nu te uita stăruitor!
- Nu pune întrebări nepotrivite. Exemplu: nu spuneți "Ce s-a întâmplat cu tine?" sau "De ce nu poți să mergi normal?"

- Menționează deficiența unei persoane numai dacă aceasta este esențială pentru conversație,
- Când descrii o persoană cu dizabilități, accentul ar trebui să cadă mai degrabă pe individualitatea persoanei, decât pe deficiențele acesteia.
- Tratează-i pe ceilalți așa cum ți-ai dori să fi tu tratat și permite-ți întotdeauna să te adaptezi la preferințele individuale ale persoanei.
- Comunică și comportă-te ca și cum ai discuta cu oricine altcineva.
- Dacă este necesar, adaptează-ți metoda comunicării la nevoile oamenilor.
- Amintește-ți cele 4 reguli principale de comunicare: rămâi concentrat, ascultă cu atenție, încearcă să vezi punctul de vedere al celeilalte persoane, răspunde cu empatie.
- Implică o persoană cu dizabilități în conversație sau în activitate, nu o lăsa pe dinafară doar pentru că te simți stânjenit sau pentru că îți este teamă că el/ea se va simți stânjenit/ă.
- Când te întâlnești cu o persoană cu dizabilități pentru prima dată, zâmbește-i și întâmpin-o cu un gest obișnuit de salut sau cu un salut verbal.
- Întinde brațul pentru o strângere de mână, dacă asta faci de obicei/ nu poate folosi mâinile, atingeți ușor persoana pe umăr sau pe braț de bun venit și pentru a-ți face cunoscută prezența.
- Nu ridiculiza pe cineva din cauza deficiențelor -acesta este un comportament opresiv și nu ar trebui să fie tolerat.

Bibliografie

1. David, D. (2006a). *Tratat de psihoterapii cognitive și comportamentale*, Editura Polirom, Iași.
2. Miclea, M. (2001). Autocontrolul, o perspectivă comportamentală cognitivă. *Romanian Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 1, 41-56.
3. Dafinoiu, I. & Vargha, J.V. (2005). *Psihoterapii scurte*, Editura Polirom, Iasi.
4. *Victime cu dizabilități: Manual privind răspunsul de urgență colaborativ și multidisciplinar*:
5. C. Stănică și E. Vărășmaș, „Terapia tulburărilor de limbaj”, București 1994
6. Adler, Alfred, *Cunoașterea omului*, Editura Științifică, 1991
7. Adler, Alfred, *Psihologia școlarului greu educabil*, Univers Enciclopedic, 2010

8. Manul de bune practici sociale realizat de Fundația de îngrijiri comunitare 2010, Valentin Vladu
9. <http://www.disabled-world.com/> - Informații pentru persoanele cu dizabilități.

Planificarea și implementarea acțiunilor ecologice în industria hotelieră

**prof. Tănasă Alina,
Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui**

În vederea asigurării existenței pe termen lung a industriei turistice și pentru dezvoltarea mediului înconjurător trebuie recunoscut rolul pe care fiecare companie îl joacă în protejarea mediului pentru generațiile viitoare.

Fiecare hotel trebuie să adere la *charta "ecologică" a hotelurilor*, angajându-se să întreprindă următoarele acțiuni:

- să înfăptuiască practici de protejare a mediului pe toată durata sa de exploatare;
- să respecte toată legislația privind protecția mediului;
- să reducă la minimum utilizarea energiei, apei și materiilor prime;
- să reducă la minimum deșeurile și să reducă, să refolesească și să recicleze resursele consumate de companie ori de câte ori este posibil;
- să reducă poluarea la minimum și, acolo unde este posibil, să trateze apele menajere deversate;
- să invite clienții, furnizorii și angrosiștii să participe la eforturile pentru protejarea mediului;
- să se acționeze, în cazul în care se poate, împreună cu ceilalți din industria turistică, cu agențiile publice și comunitatea locală, pentru a atinge mai multe obiective privind protecția mediului;
- să se asigure instruirea personalului precum și resursele necesare atingerii obiectivelor;
- să-i informeze deschis pe cei interesați despre politica și practicile ecologice;
- să monitorizeze și înregistreze impactul acțiunilor asupra mediului, în mod regulat și să compare performanța cu politica, obiectivele și țelurile.

Pregătirea acțiunilor ecologice ale unui hotel, presupun controlul ecologic care trebuie să ajute în luarea deciziilor în ceea ce privește măsurile cele mai importante de care ar

beneficia unitatea. Trebuie realizată astfel o privire de ansamblu asupra problemelor de mediu ce afectează compania precum și asupra performanțelor de care ea dispune.

Toate hotelurile, oricât de mici, sunt o povara pentru mediul înconjurător, deoarece ele generează următoarele impacte:

- a) consumă materii prime, apă, energie pentru a furniza servicii turiștilor;
- b) folosesc substanțe nocive (cum ar fi CFC-clorofluorcarbon - folosit pentru frigidere, sau înălbitori pe baza de clor);
- c) generează deșeuri și produc ape menajere și emisii de gaze care poluează;
- d) multe din produsele ce se cumpără au un impact asupra mediului, asociate cu modul lor de fabricație, utilizare și eliminarea lor.

Există multe măsuri pe care le pot lua hotelurile. Problema este să se știe de unde să se înceapă - cum se definesc cele mai potrivite domenii pentru acțiunile ce vor aduce foloase reale mediului și beneficii companiei. Acestea variază de la un hotel la altul, din cauza diferențelor în caracteristicile operaționale și clientela, în punctul de plecare (unele hoteluri au deja măsuri privind protecția), în legislația dintr-o țară sau altă, în prioritățile locale și regionale privind mediul înconjurător, (vezi anexe)

Lista acțiunilor practice ce trebuie luate este necesar să cuprindă aspectele utilizării apei, al achizițiilor, deșeurilor, calității aerului, poluării fonice, comunicării etc. Sunt prezentate în continuare cele șase domenii principale în care se poate acționa în privința protecției mediului înconjurător.

ACȚIUNI ECOLOGICE PRIVIND ENERGIA

Hotelurile utilizează cantități foarte mari de energie sub formă căldurii și energiei electrice. Principalele utilizări ale energiei sunt :

- a) încălzire, ventilație și condiționarea aerului;
- b) spălătoria și curățătoria chimică;
- c) iluminat;
- d) dotării suplimentare cum ar fi piscine;
- d) producția culinară și refrigerarea;
- e) combustibili pentru vehicule.

ACȚIUNI ECOLOGICE PRIVIND DEȘEURILE

Industria ospitalității generează cantități mari de deșeuri, atât prin utilizarea resurselor cât și prin cele rezultate din resturile aduse de clienți și personal și aruncate apoi la lada de gunoi a unităților. Majoritatea deșeurilor generate sunt deșeuri solide, formate din deșeurile normale rezultate din operarea zilnică, deșeurile provenite din materiale de construcții

utilizate pentru modernizări, reparații, zugrăveli-vopsitorii, din despachetările de produse utilizate în procesele tehnologice din bucătării, baruri, spălătorii, sectorul tehnic și de întreținere și din procesele zilnice de curățenie a spațiilor de producție, a celor comune și camerelor clienților, cât și din spațiile unde activează personalul.

Succesul reciclării deșeurilor care se pretează acestui proces depinde de felul cum sunt colectate aceste deșuri de personalul de serviciu. Acesta însă trebuie instruit, urmărit și motivat. Colectarea deșeurilor solide și sortarea lor din faza colectării ușurează muncă celor care fac depozitarea deșeurilor, mai mult sau mai puțin nocive, mai mult sau mai puțin voluminoase dar mai costisitoare în colectarea lor. Deși, din faza colectării, se pot alege deșeurile reciclabile: cartoane, hârtie, sticle și geamuri sparte, lemn etc., acestea pot și trebuie să fie depozitate în containere speciale, pentru a fi livrate companiilor care colectează deșuri.

ACȚIUNI ECOLOGICE PRIVIND APĂ

Apă. Apă este una dintre resursele cele mai utilizate de industria ospitalității pentru : camerele clienților - spălat, grupuri sanitare, curățenie; în restaurante - gătit, spălat alimente, zarzavaturi, veselă etc.; agent circulant de răcire în instalațiile de condiționare a aerului; piscine; udat spații verzi și terenuri de sport etc.

Consumurile de apă din hoteluri presupun utilizarea unor filtre precum și utilizarea unor detergenți biodegradabili folosiți în spălătoriile de veselă sau de lenjerie astfel încât să se mărească durata de viață a instalațiilor de circuit interior al apei, al echipamentelor și instalațiilor iar apele deversate că efluenți vor fi mai curate și mai puțin nocive.

ACȚIUNI ECOLOGICE PRIVIND EMISIILE DE GAZE

Unitățile hoteliere elimina și cantități mari de deșuri lichide, provenite din procesele tehnologice din spațiile de producție culinară, din grupurile sanitare comune și de la băile din camere, din spălătorii-curățătorii.

Principalele surse de astfel de emisii sunt:

- a) eliminarea apelor uzate netratate, în surse de apă proaspătă sau în mare;
- b) emisiile de gaze de la cazanele încălzite cu combustibili fosili;
- c) eliminarea chimicalelor periculoase în sistemul de canalizare;
- d) emisiile de gaze de la vehicule;
- e) CFC de la instalațiile de refrigerare și condiționare a aerului;
- f) scurgerile de combustibili sau chimicale periculoase pe pământ sau în apă;
- g) mirosurile din bucătării sau spălătorii;
- h) zgomotul nocturn din discoteci sau de la vehicule.

ACȚIUNI ECOLOGICE PRIVIND ZGOMOTUL

Zgomotul este și el un factor de risc. Industria ospitalității nu este nici ea ferită de acest aspect al dezvoltării societății de consum, ba dimpotrivă, este și generatoare de surse de poluare fonică. Zgomotul este un risc nu numai pentru clienți dar și pentru lucrătorii din aceste unități.

ACȚIUNI ECOLOGICE PRIVIND ANGROSIȘTII ȘI FURNIZORII

Produsele pe care hotelul le achiziționează au un impact de mediu asociat producerii, distribuției, utilizării și aruncării. Același impact de mediu asociat îl au și activitățile desfășurate de angrosiștii cu care se lucrează. Sunt multe îmbunătățiri care pot fi aduse produselor și serviciilor, pentru a le face profitabile ca afacere și benefice pentru mediu.

Bibliografie:

1. **Beca Felicia, Dezvoltare durabilă în turism, auxiliar curricular, 2008.**
2. **www.ase.ro/bibliotecadigitala**
3. **<http://www.scribd.com/>**

Metode de învățare centrate pe elev utilizate în cadrul orelor de matematică

**Prof. Ciucă Liliana,
Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui**

Învățarea centrată pe elev reprezintă o abordare care presupune un stil de învățare activ și integrarea programelor de învățare în funcție de ritmul propriu de învățare al elevului. Elevul trebuie să fie implicat și responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce privește propria lui educație.

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul activității instructiv-educative, profesorul îndeplinește roluri cu mult mai nuanțate decât în școala tradițională. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competențele cadrului didactic de a crea oportunitățile optime de învățare pentru fiecare elev. Astfel, în funcție de context, profesorul acționează mereu, dar adecvat și adaptat nevoilor grupului.

Avantajele învățării centrate pe elev sunt:

- ✓ Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- ✓ Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- ✓ Învățarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege;
- ✓ Posibilitate mai mare de includere - poate fi adaptată în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice.

Metodele de învățare centrată pe elev fac lecțiile interesante, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală.

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor, caracterului ludic și oferă alternative de învățare cu „priză” la elevi.

În vederea dezvoltării gândirii critice la elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activ-participative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Dintre metodele moderne specifice învățării active care pot fi aplicate cu succes și la orele de matematică fac parte: ***brainstormingul, metoda mozaicului, metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele.***

1. Brainstormingul

Brainstormingul este o metodă care ajută la crearea unor idei și concepte creative și inovatoare. Pentru un brainstorming eficient, inhibițiile și criticile suspendate vor fi puse de-o parte. Astfel exprimarea va deveni liberă și participanții la un proces de brainstorming își vor spune ideile și părerile fără teama de a fi respinși sau criticați. Se expune un concept, o idee sau o problemă și fiecare își spune părerea despre cele expuse și absolut tot ceea ce le trece prin minte, inclusiv idei comice sau inaplicabile.

O sesiune de brainstorming bine dirijată dă fiecăruia ocazia de a participa la dezbateri și se poate dovedi o acțiune foarte constructivă.

Etapetele unui brainstorming eficient sunt următoarele:

- ❖ *deschiderea sesiunii de brainstorming* în care se prezintă scopul acesteia și se discută tehnicile și regulile de bază care vor fi utilizate;
- ❖ *perioada de acomodare* durează 5-10 minute și are ca obiectiv introducerea grupului în atmosfera brainstormingului, unde participanții sunt stimulați să discute idei generale pentru a putea trece la un nivel superior;
- ❖ *partea creativă a brainstormingului* are o durată de 25-30 de minute. Este recomandabil ca în timpul derulării acestei etape, coordonatorul (profesorul) să amintească timpul care a trecut și cât timp a mai rămas, să “prezeze” participanții și în finalul părții creative să mai acorde câte 3-4 minute în plus. În acest interval de timp grupul participant trebuie să fie stimulați să-și spună părerile fără ocolișuri.
- ❖ la sfârșitul părții creative coordonatorul brainstormingului *clarifică ideile* care au fost notate și puse în discuție și verifică dacă toată lumea a înțeles punctele dezbătute. Este momentul în care se vor elimina sugestiile prea îndrăznețe și care nu sunt îndeajuns de pertinente. Se face și o evaluare a sesiunii de brainstorming și a contribuției fiecărui participant la derularea sesiunii. Pot fi luate în considerare pentru evaluare: talentele și aptitudinile grupului, repartizarea timpului și punctele care au reușit să fie atinse.
- ❖ pentru a stabili un *acord obiectiv* cei care au participat la brainstorming își vor spune părerea și vor vota cele mai bune idei. Grupul supus la acțiunea de brainstorming

trebuie să stabilească singuri care au fost ideile care s-au pliat cel mai bine pe conceptul dezbătut.

Pe timpul desfășurării brainstormingului participanților nu li se vor cere explicații pentru ideile lor. Aceasta este o greșeală care poate aduce o evaluare prematură a ideilor și o îngreunare a procesului în sine.

Brainstormingul funcționează după principiul: *asigurarea calității prin cantitate și își propune să elimine exact acest neajuns generat de autocritică.*

Vă recomandăm **7 reguli** pe care elevii le vor respecta în scopul unei ședințe reușite de brainstorming:

1. Nu judecați ideile celorlalți – cea mai importantă regulă.

2. Încurajați ideile nebunești sau exagerate.

3. Căutați cantitate, nu calitate în acest punct.

4. Notați tot.

5. Fiecare elev este la fel de important.

6. Nașteți idei din idei.

7. Nu vă fie frică de exprimare.

Este important de reținut că obiectivul fundamental al metodei brainstorming constă în exprimarea liberă a opiniilor prin eliberarea de orice prejudecăți. De aceea, acceptați toate ideile, chiar trăznite, neobișnuite, absurde, fanteziste, așa cum vin ele în mintea elevilor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei. Pentru a determina progresul în învățare al elevilor este necesar să îi antrenați în schimbul de idei; faceți asta astfel încât toți elevii să își exprime opiniile!

Exemplul 1. *Aplicarea metodei brainstorming la rezolvarea unei probleme de geometrie la clasa a VII-a în care se aplică teorema înălțimii, teorema catetei, teorema lui Pitagora și funcțiile trigonometrice*

2. Mozaicul

Mozaicul sau „metoda grupurilor interdependente” este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină *expert*. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

În cadrul acestei metode rolul profesorului este mult diminuat, el intervine semnificativ la începutul lecției când împarte elevii în grupurile de lucru și trasează sarcinile și la sfârșitul activității când va prezenta concluziile activității.

Există mai multe variante ale metodei mozaic iar noi vom prezenta varianta standard a acestei metode care se realizează în cinci *etape*.

1. **Pregătirea materialului de studiu**

- Profesorul stabilește tema de studiu și o împarte în 4 sau 5 *sub-teme*. Opțional, poate stabili pentru fiecare sub-temă, elementele principale pe care trebuie să pună accentul elevul, atunci când studiază materialul în mod independent. Acestea pot fi formulate fie sub formă de întrebări, fie afirmativ, fie un text eliptic care va putea fi completat numai atunci când elevul studiază materialul.
- Realizează o *fișă-expert* în care trece cele 4 sau 5 sub-teme propuse și care va fi oferită fiecărui grup.

2. **Organizarea colectivului în echipe de învățare** de câte 4-5 elevi (în funcție de numărul lor în clasă)

- Fiecare elev din echipă, primește o literă (A, B, C, D) și are ca sarcină să studieze în mod

independent, sub-tema corespunzătoare literei sale.

- El trebuie să devină expert în problema dată. De exemplu, elevii cu litera A vor aprofunda sub-tema din Fișa „A”. Cei cu litera B vor studia sub-tema din Fișa „B”, etc.
- Faza independentă: fiecare elev studiază sub-tema lui, citește textul corespunzător. Acest studiu independent poate fi făcut în clasă sau poate constitui o temă de casă, realizată înaintea organizării mozaicului.

3. **Constituirea grupului de experți**

- După ce au parcurs faza de lucru independent, experții cu aceeași literă se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună. Astfel, elevii cu litera A, părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda sub-tema din Fișa „A”. La fel procedează și ceilalți elevi cu literele B, C, și D. Dacă grupul de experți are mai mult de 6 membri, acesta se divizează în două grupe mai mici.
- Faza discuțiilor în grupul de experți: elevii prezintă un *raport individual* asupra a ceea ce au studiat independent. Au loc discuții pe baza datelor și a materialelor avute la dispoziție, se adaugă elemente noi și se stabilește modalitatea în care noile cunoștințe vor fi transmise și celorlalți membrii din echipa inițială.
- Fiecare elev este membru într-un grup de experți și face parte dintr-o echipă de învățare. Din punct de vedere al aranjamentului fizic, mesele de lucru ale grupurilor de experți trebuie plasate în diferite locuri ale sălii de clasă, pentru a nu se deranja reciproc.

- Scopul comun al fiecărui grup de experți este să se instruiască cât mai bine, având responsabilitatea propriei învățări și a predării și învățării colegilor din echipa inițială.

4. *Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare*

- Faza raportului de echipă: experții transmit cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte sub-teme. Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, concisă, atractivă, putând fi însoțită de suporturi audio-vizuale, diverse materiale.
- Specialiștii într-o sub-temă pot demonstra o idee, citi un raport, folosi computerul, pot ilustra ideile cu ajutorul diagramelor, desenelor, fotografiilor. Membrii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

5. *Evaluarea*

- Faza demonstrației: grupele prezintă rezultatele întregii clase. În acest moment elevii sunt gata să demonstreze ce au învățat. Profesorul poate pune întrebări, poate cere un raport sau un eseu ori poate da spre rezolvare fiecărui elev o fișă de evaluare. Dacă se recurge la evaluarea orală, atunci fiecărui elev i se va adresa o întrebare la care trebuie să răspundă fără ajutorul echipei.

Exemplul 2. *Aplicarea metodei mozaicului la predarea criteriilor de divizibilitate cu 2, 5, 10 și 3 la clasa a VI-a.*

Ca toate celelalte metode de învățare prin cooperare și aceasta presupune următoarele **avantaje**:

- stimularea încrederii în sine a elevilor;
- dezvoltarea abilităților de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului;
- dezvoltarea gândirii logice, critice și independente;
- dezvoltarea răspunderii individuale și de grup;
- optimizarea învățării prin predarea achizițiilor altcuiva.

„Trebuie să remarcăm calitatea metodei grupurilor interdependente de a anihila manifestarea *efectului Ringelmann*. Lenea socială, cum se mai numește acest efect, apare cu deosebire atunci când individul își imaginează că propria contribuție la sarcina de grup nu poate fi stabilită cu precizie. Interdependența dintre membri și individualizarea aportului fac din metoda mozaicului un remediu sigur împotriva acestui efect”.

3. *Metoda cubului*

Metoda cubului presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme.

Sunt recomandate următoarele etape:

- Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: *descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează*.
- Anunțarea temei, subiectului pus în discuție.
- Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului.
 - **Descrie:** *culorile, formele, mărimile, etc.*
 - **Compară:** *ce este asemănător? Ce este diferit?*
 - **Analizează:** *spune din ce este făcut, din ce se compune.*
 - **Asociază:** *la ce te îndeamnă să te gândești?*
 - **Aplică:** *ce poți face cu aceasta? La ce poate fi folosită?*
 - **Argumentează:** *pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.*
- Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe.
- Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei.

Exemplul 3. Aplicarea la lecția de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor – Poliedre – clasa a VIII-a

4. Turul galeriei

Turul galeriei este o metodă interactivă de învățare bazată pe colaborarea între elevi, care sunt puși în ipostaza de a găsi soluții de rezolvare a unor probleme. Această metodă presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Astfel, **turul galeriei** constă în următoarele:

1. Elevii, în grupuri de trei sau patru, rezolvă o problemă (o sarcină de învățare) susceptibilă de a avea mai multe soluții (mai multe perspective de abordare).
2. Produsele muncii grupului se materializează într-o schemă, diagramă, inventar de idei
37
etc. notate pe o hârtie (un poster).
3. Posterele se expun pe pereții clasei, transformați într-o veritabilă galerie.
4. La semnalul profesorului, grupurile trec pe rând, pe la fiecare poster pentru a examina soluțiile propuse de colegi. Comentariile și observațiile vizitatorilor sunt scrise pe posterul analizat.

5. După ce se încheie turul galeriei (grupurile revin la poziția inițială, înainte de plecare) fiecare echipă își reexaminează produsul muncii lor comparativ cu ale celorlalți și discută observațiile și comentariile notate de colegi pe propriul poster.

Turul galeriei se folosește cu succes împreună cu metoda cubului așa cum se poate vedea și în exemplul 3 prezentat anterior.

5. Ciorchinele

Deși este o variantă mai simplă a brainstorming-ului, **ciorchinele** este o metodă care presupune identificarea unor conexiuni logice între idei, poate fi folosită cu succes atât la începutul unei lecții pentru reactualizarea cunoștințelor predate anterior, cât și în cazul lecțiilor de sinteză, de recapitulare, de sistematizare a cunoștințelor.

Ciorchinele este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe evidențiind modul de a înțelege o anumită temă, un anumit conținut.

Ciorchinele reprezintă o tehnică eficientă de predare și învățare care încurajează elevii să gândească liber și deschis.

Metoda ciorchinelui funcționează după următoarele *etape*:

1. Se scrie un cuvânt / temă (care urmează a fi cercetat) în mijlocul tablei sau a unei foi de hârtie.
2. Elevii vor fi solicitați să-și noteze toate ideile, sintagmele sau cunoștințele pe care le au în minte în legătură cu tema respectivă, în jurul cuvântului din centru, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial.
3. În timp ce le vin în minte idei noi și le notează prin cuvintele respective, elevii vor trage linii între toate ideile care par a fi conectate.
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Există câteva *reguli* ce trebuie respectate în utilizarea tehnicii ciorchinelui:

- Scrieți tot ce vă trece prin minte referitor la tema / problema pusă în discuție.
- Nu judecați / evaluați ideile produse, ci doar notați-le.
- Nu vă opriți până nu epuizați toate ideile care vă vin în minte sau până nu expiră timpul alocat; dacă ideile refuză să vină insistați și zăboviți asupra temei până ce vor apărea unele idei.
- Lăsați să apară cât mai multe și mai variate conexiuni între idei; nu limitați nici numărul ideilor, nici fluxul legăturilor dintre acestea.

Avantajele acestei tehnici de învățare sunt:

- În etapa de reflecție vom utiliza “ciorchinele revizuit” în care elevii vor fi ghidați prin intermediul unor întrebări, în gruparea informațiilor în funcție de anumite criterii.
- Prin această metodă se fixează mai bine ideile și se structurează informațiile facilitându-se reținerea și înțelegerea acestora.
- Adesea poate rezulta un “ciorchine” cu mai mulți “sateliți”.

Exemplul 4. Aplicarea metodei ciorchinelui la recapitularea unității de învățare – Mulțimi – clasa a V-a.

Utilizarea acestor metode antrenează elevii într-o continuă participare și colaborare, crește motivarea intrinsecă deoarece li se solicită să descopere fapte, să aducă argumente pro și contra. Lucrul în echipă dezvoltă atitudinea de toleranță față de ceilalți și sunt eliminate motivele de stres iar emoțiile se atenuează.

Pot susține cu convingere că beneficiarii învățământului centrat pe elev sunt elevii deoarece, așa cum spune “crezul instruirii active”: **“Ce aud-uit; Ce aud și văd – îmi amintesc puțin; Ce aud, văd și întreb – încep să înțeleg; Ce aud, văd, întreb și exershez – îmi însușesc și deprind; Ceea ce pun în practică învăț cu adevărat”.**

BIBLIOGRAFIE

- ✓ Ardelean Liviu, Secelean Nicolae – *Didactica matematicii – noțiuni generale, comunicare didactică specifică matematicii*, Ed. Universității “Lucian Blaga”, Sibiu, 2007
- ✓ Ardelean Liviu, Secelean Nicolae – *Didactica matematicii – managementul, proiectarea și evaluarea activităților didactice*, Ed. Universității “Lucian Blaga”, Sibiu, 2007
- ✓ Dumitru Ion Alexandru – *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Ed. De Vest, Timișoara, 2000
- ✓ Sarivan Ligia, coord. – *Predarea interactivă centrată pe elev*, Educația 2000+, București, 2005
- ✓ Singer Mihaela, Voica Cristian – *Recuperarea rămânerii în urmă la matematică*, Educația 2000+, București, 2005

Valențe formativ-educative ale metodelor interactive de învățare în grup

**Prof. înv. primar Chitic Florentina,
Școala Gimnazială „Alexandra Nechita” Vaslui**

Folosirea metodelor alternative în procesul instructiv-educativ a devenit o necesitate ca urmare a exploziei de informații pe care elevul le găsește în diverse surse, dar pe care nu le preia într-un mod organizat și sistematizat. De aceea, se impune ca procesul instructiv-educativ să fie organizat într-o formă cât mai accesibilă, cât mai atractivă și cât mai eficientă pentru dezvoltarea personalității copilului.

Un punct de plecare pentru schimbarea practicilor educaționale îl constituie învățarea prin cooperare. Cooperarea înseamnă a lucra împreună pentru a atinge scopuri comune. Jean Piaget consideră cooperare ca fiind „cea mai aptă să favorizeze schimbul de idei și discuția, adică toate condițiile care contribuie la educarea spiritului critic, a obiectivității și a reflexiunii discursive.”

Numeroase cercetări experimentale au evidențiat diferențele dintre învățarea prin cooperare, învățarea individuală și învățarea competitivă. S-au reliefat avantaje și neajunsuri ale fiecărui tip de învățare. Nu se pune însă problema renunțării la un tip și înlocuirea acestuia cu altul. Individualismul și competiția pot fi echilibrate de practici educaționale democratice și cooperative menite să stimuleze participarea elevilor și ameliorarea rezultatelor școlare. O funcție importantă a învățării prin cooperare este aceea că stabilește un echilibru între competiție indusă de învățământul tradițional și necesitatea creșterii abilităților de lucru în echipă, de cooperare.

Cel mai important aspect al instruirii active îl constituie faptul că elevii devin coparticipanți la propria lor instruire și educare.

Sunt satisfăcute astfel, cerințele psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;

- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Pentru atingerea finalităților educației, contextualizarea metodelor didactice la specificul demersului educativ reprezintă o importantă sarcină a cadrului didactic.

Este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente. Contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor.

Valențele formativ-educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare, cât și pentru evaluare, sunt următoarele:

- stimulează implicarea activă în sarcinile de lucru a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj și materie și între elevi;
- asigură un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- descurajează practicile de speculare și de învățare doar pentru notă.

Pentru o utilizare eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date. Se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celuilalt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunității educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Un cadru didactic care folosește metode interactive ar trebui să fie:

- un sfătuitor-care își ajută elevii în rezolvarea problemelor, îi motivează să își prezinte propriul punct de vedere;
- un animator-care inițiază metode și le explică elevilor, pregătește materialele didactice și prezintă scopurile învățării;
- un observator și un ascultător-care observă elevii în timpul activității și îi poate aprecia corect;
- un participant la învățare-care nu are impresia că este perfect și învață toată viața;
- un partener-care poate modifica „scenariul” lecției, dacă clasa o cere.

Bibliografie:

1. Mîndru, Elena; Borbeli, Lucica; Filip, Doina; Gall, Magdalena; Niculae, Areta; Nemțoc, Mirela; Todoruț, Delia; Topoliceanu, Floricica-*Strategii didactice interactive*, Editura Didactica Publishing House, București , 2010
2. Cerghit, Ioan-*Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Negreț-Dobridor, Ion; Pânișoară, Ion-Ovidiu-*Știința învățării-De la terorie la practică*, Editura POLIROM, Iași, 2005, pag.169
4. Nicola, Ioan-*Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2003

Nowadays students – are they aware of the importance of learning? Are good reasons provided to encourage learning?

**Chitic Emanuel,
Colegiul Economic “Anghel Rugină” Vaslui**

It is something well known that nowadays it is possible for every human being to educate with little help or support from others. In fact, once we have learnt the art of self-education (learning how to learn versus how to be taught) we will find an opportunity to achieve success beyond our wildest dreams. Self-educated people are not dependent on others for knowledge. If they need a specialized skill, they know how to acquire it without dependence on authority.

In an involuntary way, people are promoted by their ability to learn new skills fast. People, and why not students who know how to educate themselves have choices, they have the ability to advance in any endeavor.

Thus, our paper aims to introduce the readers into what learning means today for pupils and also for us as their trainers or teachers. Moreover, we will try to answer to a question which is definitely on everyone's lips: Are our students aware of the importance of learning? Are they still having the desire of evolve through knowledge in a society which tries to intoxicate their brains with bad examples on how to make money without the necessity of learning? Can we still stir the students' curiosity of reading a book instead of just going and watch a film?

We believe that the idea of taking some responsibility for your own education, and for keeping your knowledge current and relevant, is always a good one. In almost every country we go through some kind of formal, early, intermediate and higher education sequence, after which we are supposed to understand where we are heading and that somehow our lives will fall into place. Unfortunately, this is an assumption that has been far from being true in recent years.

As we can see, the nature of work continues to change at an accelerated level. The word, work'' starts to have another meaning, due to the intervention of changing technologies. Computers, robotics, and artificial intelligence are all expanding at an

unbelievable speed. The machines we operate, and are asked to manage in the workplace, change with much greater frequency than they used to do before. Some technologies come and go more rapidly than we can learn them. Thus, jobs disappear and those that remain are more complicated and may require workers with a higher educational level, a training which may not even be available in the formal educational field.

In addition of using education as a practical adjunct to your economic welfare, you can also use it to stay connected to social changes.

Although we could seem disconnected to what happens nowadays by saying the following, we believe that keeping general skills is more important than ever. Reading, writing and basic math skills all deteriorate with time and must be constantly upgraded. Only by doing so we will be able to confront with social changes in a way that will provide us a chance to stand up for what we want. An educated person will always make herself heard no matter what. At least, this is what we believe.

A second argument to support our exposure is that of motivation as an important part of learning process, if not the most important thing to be considered. Many learners have strong external reasons for which they want to study (to get an exam pass, to enter university, to get promotion, to please their parents, etc). Others may be studying just for rewards within the work itself (the fun of learning, setting oneself a personal challenge, etc).

In each case, the strength of motivation for each individual will be a factor in determining how seriously they approach the work, how much time they set aside for it, or how hard they push themselves. We may see this reflected in things such as how often the homework is done, how thoroughly new items are revised between classes, how "tuned in" students are during lesson times. A frequent cause of difficulties within classes is when there is a significant mismatch of motivation levels among the pupils. For example some students desperately need to pass an exam while others want a chance to chat and play games during classes. And there is also the third category of students who just want to learn for themselves.

Thus, the desire to learn has different purposes. Perhaps the students love the subject or are simply interested to see what it is like. School's wide goals, policies, and procedures also interact with classroom climate and practices to affirm or alter students' increasingly complex of learning-related attitudes and beliefs. There are also the developmental changes. For example, although young children tend to maintain high expectations for success even in the face of repeated failure, elder students do not do that. Although younger children tend to see effort as uniformly positive, elder children see it as a "double-edged sword". To them,

failure following high effort appears to carry more negative implications--especially for their self-concept of ability- than failure that results from minimal or no effort.

Unfortunately, as children grow, their passion for learning frequently seems to shrink. Learning often becomes associated with drudgery instead of delight. A large number of students leave school before graduating. There are others who are physically present in the classroom but largely mentally absent. Those students fail to invest themselves fully in the experience of learning. And this is a phenomenon that doesn't only happen in the case of high-school students. This also happens to middle school students. It can be observed a huge lack of motivation. Recently, we have asked our students to mention some of their goals as concerning learning and their plans for future. Middle school students had major difficulties in offering an answer because most of them didn't even think about it while high-school students were having goals like finishing high-school and then leaving in a foreign country to seek for a job there. As we were saying before, our students have a huge lack of motivation; the society converts them into people who give up on their dreams. We could see it from the fact that they don't even use the word career. They aren't encouraged to dream. When they speak about future most of them use the words *money* and *work*.

This is why we think that nowadays society should change in order to provide those children some role models meant to help them to start dreaming to a career and not just work. Let's try to offer them something to achieve motivation! Because, no matter what kind of motivation students have, it is clearly that highly motivated students are better than those without any motivation at all.

"If good learners are those that have a positive attitude towards their subject, what can we do if we get students who aren't like that? Will students whose motivation is only skin-deep be bad learners? Will people who are not extremely keen to learn automatically fail?"²⁵ Therefore, one of the main tasks for teachers is to provoke interest and involvement in the subject even when students are not initially interested in it. It is by their choice of topic, activity and linguistic content that they may be able to turn a class around. It is by their attitude to class participation, their conscientiousness, their humor and their seriousness that they may influence their students. It is by their behavior and enthusiasm that they may inspire. So, let's try to use more the word career in front of our students! Let's make them dream! Let's give them reasons to stay at home instead of making them want to live into foreign countries! As Harmer said in his book "How to teach English", "teachers are not ultimately

²⁵ Jeremy Harmer – "How to teach English", Longman Publishing House, England, 1998, page 8;

responsible for their students' motivation. They can only encourage by word and deed. Real motivation comes from within each individual."²⁶ So, if teachers have the power of encouraging students to see life in a positive manner, let's try to use the word and deed in our students' benefit! We are aware about the fact that we cannot change the educational system as an English proverb says, "One flower doesn't make a garland", but we sincerely believe that our attitude towards society will make our students motivated people. We must show them the best role models to be followed. We must think positive and act in a proper way in order to provide them the best examples.

After all we have said before, it still has to be found the answer to one question: "Are we, the teachers, the only one that can guide our students to be aware of the importance of education and learning?"

We believe that this tends to be the question which can create lots of paradoxes as regarding the answers. As we all know, most of the parents have the tendency to believe that if they send their children to school they have fulfill their duty as parents. They believe that the teacher must provide to his child all he /she needs in order to become a good person and a respectable member of community. What is sad nowadays is the fact that the parents don't talk with their children to find their needs and problems. Moreover, there are also parents that encourage their children to make all sort of bad things without even thinking of consequences. As we all know, the parent is the one that has the most importance in his child's eyes. So, what can I do as teachers, to make him/her think correctly, to make him/her understand that spending too much time in front of a computer is a bad thing, if his mother or father had already told him that it is all right to do that? Do you think he/she will follow my advice or his parent's advice? It is very easy to give an answer to such a question because all of us know that a child will do what fits him/her best. It is certainly that he will tell me that he won't spend his nights in front of a computer, he will promise that he's going to read a book but it is also true that he will continue to do what he /she was doing before. So he or she will lie to me because this is the easiest way to escape from a discussion in which he has not an advantage.

To conclude, everything a teacher can do to try to guide his/her pupils for the path of learning is to try to appeal to their consciousness and to hope that by his/her words and advice will make students understand that this world needs educated people and not virtually friends.

²⁶ Ibidem, page 8

Bibliography:

1. Harmer, Jeremy - *How to teach English*, Longman Publishing House, England, 1998;
2. Scrivener, Jim - *Learning Teaching*, second edition, MacMillan Publishing House, London, 2005;
3. Mănescu, Alexandra Florina, Semen, Mirela, - *The teacher for whom the time is not enough- the effect of traditionalism or the cause of modern teaching- a case study*, Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu, nr. 3, 4 din 2012, Editura Academica Brâncuși, ISSN 1844-7031;